

Prevention

Hur, vad och hur går det?

1

Många orsaker men det som måste förändras är:

- Kosten i vid bemärkelse
 - Innehåll
 - Måltidsfrekvens
- Fysisk aktivitet
 - Vardagsmotion
 - Idrott
 - Regelbunden aktivitet

2

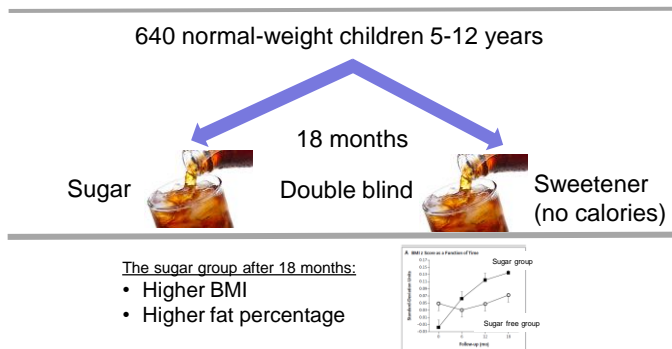
Hur farligt är socker – egentligen?

- Socker är *inte* beroendeframkallande
- Man har *inga* ”sockerfall” på em om man är frisk, varken barn eller vuxna!
- Barn blir *inte* oroliga/ stressade/ störda/ dumma av socker
- Men: läsk *är* direkt kopplat till ökad risk för fetma bland barn

Claude Marcus

3

Sugar increases childhood obesity risk (de Ruyter J C et al. NEJM 2012)

4

Låg SES kopplat till fetma, men: *fysisk aktivitet högre bland 6 åringar med låg SES*

	<u>Låg SES</u>	<u>Hög SES</u>	<u>P</u>
Fysisk akt.	248	239	0,02
Tid stillasitt.%	49,4	50,6	0,04
Andel fetma%	14,7	5,9	<0,01
Medel BMI	16,6	16,3	0,003

(Beckvid-Henriksson G Acta Ped 2016)

Slutsats:
Vi löser inte barnfetmaproblemet med mer fysisk aktivitet

5

8 år: En magnumglass, 300kcal, ska motioneras bort:

• **Vikt kg 30kg: tre timmars promenad**

–vikt 30kg => 1mil!

Claude Marcus

6

Vad är viktigt att säga om fysisk aktivitet

- Viktigt för hälsan!
- Ineffektivt som fetmabehandling
- Viktigt att komma upp i nivå med rekommendationerna
- Stötta familjerna i att fysisk aktivitet INTE löser obesitasproblemet
- Fråga aktivt om led och muskelsmärter

7

Andra faktorer av betydelse för tidig obesitasutveckling

- Mammans rökning
- Mammas viktuppgång under graviditet (marginell effekt)
- Mammas vikt (men pappans vikt betyder lika mycket)
- Ad36 virus (marginell effekt)

8

En grundläggande hypotes för
obesitasprevention:

”Om vi utbildar föräldrarna så att de
förstår varför det är viktigt och vad de
ska göra så blir det bra”
(= ingen långsiktig behandling behövs)

..men stämmer det?

9

Early primary prevention based on parental education

Sweden Primrose study (Eur J Publ Health 2015)

- 1370 families randomized to either ordinary health care services or 9 additional meetings with an MI educated nurse:
- **no effect** on overweight or obesity from 9 months to 4 years

Europe IDEFICS study (Obesity Reviews 2015)

- 16 000 children 2-10 years old, control and intervention areas where education was provided for a healthy life style:
- **no effect** on overweight or obesity

Australia (JAMA Pediatrics 2015)

- 670 mothers were randomized to standard care or home visits during 2 years. At 2 years significant difference in weight
- **no effect** at follow-up at 5 years of age

Australia Nourish RCT (Pediatrics 2015)

- 700 mothers randomized to standard care or 12 group sessions focused on feeding patterns during 2 years
- **no effect** on weight at follow-up at 5 years of age

Fler svenska studier..

- En frisk Skolstart: 378 familjer med barn 5-7 år i en cluster-randomiserad studie inriktad på föräldrautbildning. Ingen effekt vid uppföljning på BMI
(Å Norman et al. BMC Pediatrics 2019)
- MINISTOP: 6 mån randomiserad studie med mobil-App baserad utbildning för föä till 378 barn 4,5 år gamla. Uppföljning efter 12 månader: Ingen effekt på BMI
(CD Nyström et al. Am J Clin Nutr 2017 och BMC Publ Health 2018)
- Early STOPP: 5år cluster randomiserad studie från 1-6 åå utbildning kring sömn, fysisk aktivitet och kost för 186 familjer med föräldrar med fetma och övervikt: Ingen effekt på BMI vid 6 åå
(J Xiu et al avhandling 2020)

11/8/2023

11

11

Nya stora EU studier

- Toy Box
 - 7000 barn
 - Barn från födelsen till skolålder
 - Utbildning till föä och förskolor
 - Resultat: bättre mellanmål, mer vatten som dryck **Ingen effekt på vikt alls**
- Feel4diabetes
 - Stor studie baserad på ToyBox
 - Resultat: **Ingen effekt på vikt**

Elin Johansson

11/8/2023

12

12

Är vår grundläggande tanke felaktig?

- Familjerna förstår – därför har man en effekt under de första åren
- Slutsats:
 - våra råd är korrekta
 - Familjerna tar till sig råden och lär sig
 - Det räcker inte för familjerna med kunskap

Ja! Vår grundläggande hypotes är felaktig!

Vad behövs mer för att förebygga obesitas..?

Elin Johansson

11/8/2023

13

13

Atlas of Childhood Obesity
October 2019

**Karolinska
Institutet**

Comprising

Tables of Country Rankings Showing highest and lowest 20 countries in several measures	191 Country Report Cards With national childhood obesity risk scores and probability of meeting the WHO 2025 targets

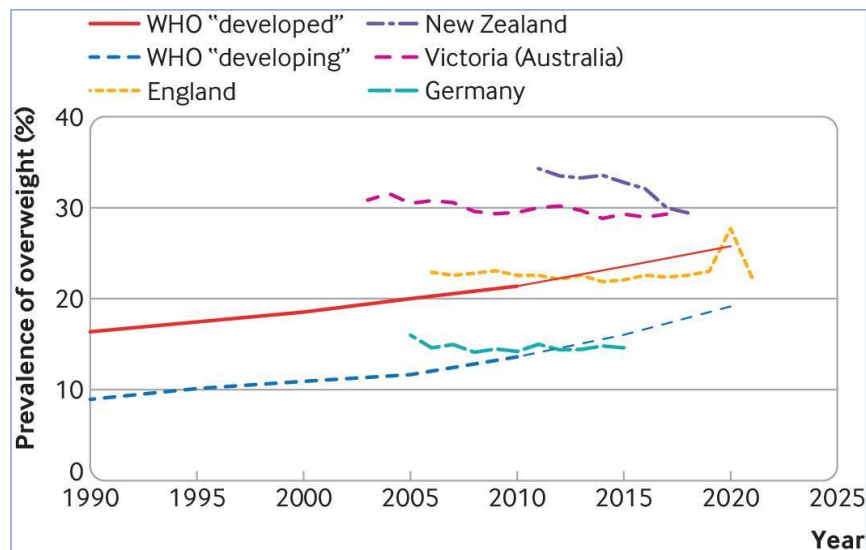
www.worldobesity.org

Claude Marcus 2020

14

High but decreasing prevalence of overweight in preschool children: encouragement for further action

BMJ 2023; 383 doi: <https://doi.org/10.1136/bmj-2023-075736> (Published 09 October 2023)

Structural determinants

Environment—eg, space, infrastructure for active travel; accessibility to fresh food stores
Social—eg, awareness of early childhood overweight and overfeeding; maternal smoking
Policy—eg, provision of education and childcare; provision and promotion of healthy food and physical activity
Commercial—eg, reformulation of foods and drinks to reduce free sugars

15

Vad händer i utredningsvärlden?

- Hösten 2023: Uppdrag till Socialstyrelsen, FoHM, Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd, Specialpedagogiska skolmyndigheten, SBU och Statens skolverk
 - ta fram **ett nationellt hälsoprogram för barn och unga**. Programmet ska främja barns och ungas hälsa och utveckling och förebygga ohälsa. I uppdraget ingår även att ge förslag på en **långsiktig och ändamålsenlig uppföljning av barns och ungas hälsa** och utveckling samt utvärdering av programmets insatser. Slutredovisning senast den 31 oktober 2026
- Kommittén för främjande av ökad fysisk aktivitet lämnade den 8 juni 2023 över slutbetänkandet ”Varje rörelse räknas – hur kan vi **skapa ett samhälle som främjar fysisk aktivitet?** ..men blir det remiss?
- Folkhälsomyndigheten och Livsmedelsverket har ett pågående uppdrag (sedan 2021) om att ta fram förslag till nationella mål med indikatorer för att ge en tydlig inriktning för arbetet med hållbar och **hälsosam livsmedelskonsumtion** i Sverige. ”**sluta de påverkbara hälsoklyftorna**” Uppdraget ska redovisas senast den 31 januari 2024

16

Tack!